

Skadeståndskrav på grund av dagvattenskador och avlägsnande av dagvattenavgift

TEKN 26.03.2026 § 41
845/10.03.02.01/2025

Beredning

Infrastrukturchef Pekka Stenius, tfn 050 382 75 50, direktören för Affärsverket Lovisa Vatten Maria Sippala, 040 555 04 06, förvaltningsdirektör Tomas Määttä, 0440 555 216

1. Grunderna för dagvattenavgiften

Stadsfullmäktige i Lovisa stad beslutade 19.9.2018 § 88 om ibruktagande av dagvattenavgift på detaljplanerade områden. Beslutet baserar sig på 103i § lagen om områdesanvändning (132/1999) enligt vilken kommunen är skyldig att sköta dagvattenhantering på detaljplanerade områden.

Med dagvattenavgiften täcks kostnader som medförs kommunen för byggandet, upprätthållandet och utvecklandet av dagvattensystemet. Dagvattenavgiften är inte en serviceavgift av vederlagstyp utan en offentligrättslig avgift med vilken de allmänna kostnaderna för dagvattenhanteringen i området täcks.

Grundavgiften för dagvatten tas ut för alla de fastigheter som är belägna inom avloppsområdet för dagvatten (detaljplaneområde) oberoende om fastigheten är ansluten till dagvattennätet eller inte.

Dagvattenavgiften är en offentligrättslig avgift som är direkt utmättningsbar utan domstolsavgörande. Avgiften ska betalas om inte en anmärkning görs om avgiften. Om avgiften ändras med anledning av anmärkningen skickas en ny, korrigerad faktura till den betalningsskyldige. I annat fall ska den ursprungliga fakturan betalas.

2. Avledning av dagvatten till fastigheten

De som inlett saken har framfört att dagvattensystemet som är på stadens ansvar och gatuområdets lutningar avleder dagvatten till deras fastighet.

Enligt utredningar som är tillgängliga för staden har man inte påvisat att staden genom byggnadsåtgärder eller med kommunal teknik skulle ha avlett dagvatten så att det permanent eller planmässigt avleds till fastigheten i fråga. I ärendet har inte framförts en teknisk eller på sakkunnigutlåtande baserad utredning om felaktigt byggande eller underhåll av dagvattensystemet.

I enlighet med 103e § i lagen om områdesanvändning ansvarar ägaren till en fastighet för hanteringen av fastighetens dagvatten. Om det på tomten förekommer ytvattenproblem på grund av exceptionella regn hör ansvaret av hanteringen av problemen primärt till ägaren till exempel i form av utformning av markytan eller med andra tomtspecifika torkningslösningar.

3. Skadeståndskrav

Fastighetsägarna kräver skadestånd för ett flertal skador som påstås ha uppkommit samt för kostnader förorsakade av eget arbete. Kravet innefattar också uppskattningar om eventuella kommande skador och inspektionsbehov.

Skadeståndskravets minimibelopp är 1 000 euro, bestående av prisuppskattning för granskning av bottenbjälklagets skick. Om det vid granskningen observeras att dagvattnet har förorsakat skador, kommer beloppet enligt fastighetsägarna att vara till och med 10 000 euro. För fastighetsägarna har sålunda inte ännu i detta skede, enligt den utredning de framfört till Lovisa stad, uppkommit någon skada som kan mätas i eurobelopp. I ärendet har inte heller framförts verifikat eller annat tillförlitligt intyg om storleken av de påstådda skadorna. Eurobeloppen som framförts i skadeståndskravet baserar sig i huvudsak på uppskattningar och egna beräkningar och enligt kravet har fastighetsägarna inte förorsakats faktisk ekonomisk skada, utan kravet gäller föregripande kostnader som anknyter till eventuella konstruktionsskador och reparationen av dem.

4. Stadens ansvar och skadeståndskravet

Enligt 2 kap. 1 § i skadeståndslagen ska den som uppsåtligen eller av vållande förorsakar annan skada ersätta den, såvida icke annat följer av vad i denna lag stadgas. Ansvaret för skadeståndsersättning förutsätter ett orsakssamband mellan skadan som uppkommit och uppsåtligheten eller vållandet av den påstådda skadeförorsakaren.

Staden har inte med byggnadsåtgärder eller med kommunal teknik avlett dagvattnet så att det skulle direkt gå till fastigheten i fråga. Om det på tomten förekommer ytvattenproblem på grund av exceptionellt starka regn, hör ansvaret för hanteringen i förstahand till fastighetsägaren till exempel i form av utformning av markytan eller med andra torkningslösningar.

Dagvattenavloppens skick säkerställdes hösten 2025 genom att fotografera linjerna. Fotograferingen påvisade att det i dagvattenavloppen inte finns förstoppningar eller andra strukturella fel som skulle förorsaka översvämning. Staden har sålunda inte försummat underhållet.

I och med att de krävda skadestånden inte beror på felaktigt fungerande av det kommunala dagvattensystemet eller på stadens byggande, finns det inte ett adekvat orsakssamband mellan de påstådda skadorna och stadens verksamhet.

Högsta förvaltningsdomstolen har i sitt avgörande HFD 2023:25 ansett att översvämning som förekommer på en enskild fastighet inte ännu påvisar att kommunen skulle ha skött dagvattenhanteringen bristfälligt eller lagstridigt.

Sålunda har man i ärendet inte framfört en skada som i enlighet med skadeståndslagen ska ersättas. I ärendet förekommer inte heller fel, försummelse eller oaktsamhet som gäller stadens verksamhet eller sålunda orsakssamband mellan stadens förvållande och skada som ska ersättas. Staden är sålunda inte skadeståndsskyldig i ärendet.

Befogenhet

I enlighet med 83 § i Lovisa stads förvaltningsstadga fattar stadsstyrelsen beslut om att bevilja skadestånd i de fall där ersättningsanspråket överstiger 10 000 euro. En nämnd fattar inom sitt verksamhetsområde beslut om att bevilja skadestånd i de fall där ersättningsanspråket överstiger 5 000 euro. Ansvarsområdets direktör fattar inom sitt verksamhetsområde beslut om att bevilja skadestånd i de fall där ersättningsanspråket uppgår till högst 5 000 euro. I ärendet har framförts ett flertal skadeståndskrav som ställer sig mellan 1 000 euro och 10 000

euro, varför man kan anse behandlingen av skadeståndskravet höra till tekniska nämnden.

Bilaga:
Ersättningskrav

Föredragning

Teknisk direktör Nina Aro

Förslag

Tekniska nämnden beslutar att:

1. staden inte har grunder för strykande eller ändring av dagvattenavgiften; betalningen tas ut i enlighet med normalt godkänd taxa
2. skadeståndskravet förkastas i sin helhet som omotiverad med stöd av de grunder som framförts i beredningstexten.

Beslut

Tekniska nämnden beslutade att:

1. staden inte har grunder för strykande eller ändring av dagvattenavgiften; avgiften tas ut normalt i enlighet med den godkända taxan
2. skadeståndskravet förkastas i sin helhet som omotiverad med stöd av de grunder som framförts i beredningstexten.